

Niemand wil ze hebben

Dat was de titel van een indrukwekkende aflevering deze week van Andere Tijden, in het teken van 4 mei, schitterend gemaakt door Diederik van Vleuten.

In 1939 vertrok de Duitse oceaanstomer St. Louis, met haar kapitein Gustav Schroder, op zoek naar een thuis voor 937 Joden uit Duitsland, die op de vlucht waren geslagen voor het vernietigende, wrede en Antisemitische Naziregime. Gustav Schroder stond erop, ondanks gevaar voor eigen leven, dat er respect was aan boord voor elkaars leefwijze en hij stond ook religieuze diensten toe. **En dat vind ik zo geweldig he! Elke keer zie je dat weer: aan de ene kant een destructief regime versus de enkeling die daar tegenin gaat. Het kwaad tegenover het goede. Beide zijn aanwezig.**

Nu was er op 6 juli 1938 tot 15 juli 1938 een conferentie geweest in de Franse plaats: Evian. Aanleiding was de Anschluss van Oostenrijk bij Duitsland, waardoor de oproep toenam om de emigratie van Joodse vluchtelingen te bevorderen, om de geldende quota te verhogen. Op de conferentie waren 32 landen aanwezig en was uitgeroepen door president Roosevelt. Hijzelf was echter niet aanwezig. Dat was al een teken aan de wand. Zijn vervanger gaf aan **om op vrijwillige basis zoveel mogelijk joden op te vangen. Absoluut geen dwang. Voor de schijn je best doen, maar ondertussen de medemens laten verrekken.** Roosevelt was een soort Pilatus: in Amerika was een crisis en 40% was tegen een verhoging van de immigratie van Joden. Uit angst voor zijn eigen politiek hachje waste hij dus zijn handen in onschuld en had daarom tegen zijn vervanger gezegd om maar niet te veel druk uit te oefenen. De uitkomst van de conferentie was dan ook dat niemand de quota wilde verhogen. Redenen die werden aangevoerd waren: het land zit vol, ze pikken onze baantjes in enz.... Antisemitische gevoelens werden niet rechtstreeks uitgesproken, maar speelden wel degelijk ook een rol. De uitkomst van de conferentie was de reden dat de St Louis niet werd toegelaten in Havana op Cuba. Totale paniek brak uit op schip. Angst en wanhoop. De mensen waren alles kwijt en hadden heel veel geld neergelegd. De vele kinderen snaptten er niets van. Vooral niet omdat familie en vrienden in kleine bootjes het grote schip mochten naderen om met elkaar te praten. Wat moet dat een ongelooflijke rollercoaster van emoties geweest zijn!!! Toen voer het schip naar Florida. Ook daar werd het geweigerd. Gustav Schroder gaf niet op en voer naar Canada. Hetzelfde resultaat. **De mensheid keek de andere kant op, terwijl een hele grote groep mensen ten onder ging. Gustav Schroder keek de mensen vanuit zijn hart recht in de ogen en besloot dat er niets anders op zat dan terug te gaan richting Hamburg, met alle gevolgen van dien.** Gelukkig kwam het zover niet, dankzij de geweldige inspanning van Gustav Schroder en werden ze toegelaten in België, Frankrijk, Groot-Brittannië en Nederland. **Vijfentwintig procent van de passagiers kwam uiteindelijk toch om door het nazigeweld.**

Schroder werd vrijgesproken dankzij getuigenissen van enkele overlevenden van de St Louis. In 1957 werd hij onderscheiden met de Orde van Verdienste Bondsrepubliek Duitsland en in 1993 eerde Yad Vashem hem met de titel: Rechtvaardige onder de volken. Prachtig!

Gelukkig zijn er nu, net als toen, veel mensen die Oekraïners helpen. Hulde. **Maar laten we niet weggijken voor de andere vluchtelingen.** Mensen die alles kwijt zijn. Misschien, hoe vervelend het ook is om lang in de rij te staan op Schiphol, of nog erger: dat je vakantie niet doorgaat, is het goed om even aan de situatie van de vluchtelingen te denken....uren, dagen in de rij...na jaren nog niet weten of je mag blijven. Relativeert wellicht... Laat het verhaal van de St Louis ons inspireren!!! Laat we blijven geloven in de kracht van de liefde/Liefde. Toelichting bij de foto's en gedichten die ik gemaakt heb.

Jouw hand: Afscheid van een Oekraïense soldaat van zijn geliefde.

In diezelfde grond: Begraafplaats Oekraïense doden als gevolg van de oorlog.

Gedicht Hanny Michaelis: Joodse vertaalster en schrijfster. Haar beide ouders werden vermoord in Sobibor. Diederik van Vleuten sloot de documentaire af met dit gedicht van haar.

Tenslotte een link naar wake muziek voor Oekraïne.

In diezelfde grond

Levende herinneringen
in dode aarde
naast elkaar
van hart tot hart
Unieke levens
onteerd door het kwaad
waardevol gekust
door de liefde
van duizend bloemen
En de bomen.....de bomen
Zij staan pal
in diezelfde grond
onwrikbaar en onverzettelijk
Overstijgend
krachtig levend
eren zij de doden

Jouw hand

In de splijtende pijn
van het afscheid
voel ik je dichterbij dan ooit.
Ik huil mijn ziel naar je toe
en pak jouw hand, mijn liefste
die mij zo vaak het leven
de liefde in heeft gestreeld.
Zal hij nu de dood
moeten brengen voor de vrede?

Ik pak jouw hand
en zegen hem de toekomst in ♥

Met mijn moeder
die las en breide tegelijk
en mijn vader
die dag en nacht piano speelde
heb ik jarenlang gepraat,
gelachen en ruzie gemaakt
totdat ze werden ingelijfd
bij de legendarische 6 miljoen.
Een getal, waarover na ruim
een halve eeuw nog steeds
wordt geredetwist.

Hun gezichten beginnen te vervagen.
De klank van hun stem is
al bijna ontleurd. Straks
ben ik er ook niet meer. Dan
zal het zijn alsof wij drieën
nooit hebben bestaan.

Hanny Michaelis

[Vredeswake voor Oekraïne 2022 - YouTube](#)